

2022-05-22

PM

Maria Andersson

Kommunstyrelsen
KFKS 2022/498

Finansrapport

Kommunstyrelsen har beslutat om att en gång per år, som en egen punkt, få en redovisning om läget gällande medelsförvaltningen (KFKS 2018/940 §274).

Denna redogörelse omfattar omvärldsbevakning, löpande finansiell verksamhet för koncernbanken med likviditetshantering, placeringar och skuldhantering samt följsamhet gentemot de finansiella styrdokumenterna såsom kommunfullmäktiges upplåningstak och kommunstyrelsens riskbegränsningar. Nedan redogörelse är baserad på läget per den 30 april 2022.

Världsekonomin påverkas fortfarande av den stora störning som Coronapandemin inneburit. Därtill tillkommer Rysslands invasion av Ukraina. De ekonomiska konsekvenserna syns i nya störningar i globala värdekedjor, förvärrade leveransproblem och ökad osäkerhet om tillgången på flera viktiga råvaror. Högre priser på energi och livsmedel pressar upp inflationen ytterligare i ett läge då den redan är hög i flera länder. Inflationen (KPIF) uppgick i mars till 6,1 procent vilken är den högsta nivån som uppmätts i Sverige sedan början av 1990-talet.

Med hjälp av penningpolitiken kan Riksbanken agera för att motverka att den höga inflationen biter sig fast i pris- och lönebildningen. Riksbanken beslutade därför på sitt penningpolitiska möte den 27 april att höja reporäntan från 0 till 0,25 procent, vilket är den första höjningen sen 2019. Riksbankens prognos för reporäntan innebär att den höjs ytterligare två till tre gånger i år för att nå 1 procent i slutet av 2022 och mer därefter. Slutpunkten på räntebanan i kvartal 2 år 2025 ligger på strax under 2 procent.

Räntan på kommunens upplåning kommer att stiga i år och under kommande år. I 2022 års budget låg den budgeterade genomsnittliga upplåningsräntan på 0,55 procent. Fram till april låg den på 0,52 procent. I juni, efter att ett lån på 500 miljoner refinansierats kommer den

uppgå till 1,22 procent och för 2023 beräknas den i ramärendet att uppgå till 1,67 procent. De kommande åren medför ytterligare räntehöjningar. Ny uppdatering av ränteläget kommer att göras till hösten i samband med Mål och budget.

Nacka kommun står inför en period med en stark befolkningstillväxt, vilket också kommer att ha effekter på den kommunala ekonomin. I samband med att investeringarna under de närmsta åren ökar kommer kommunens upplåningsbehov att öka.

Vid 2021 års utgång uppgick låneskulden till 1 350 miljoner kronor, vilket är en låg nivå men beräknas öka. Under 2022 beräknas låneskulden öka med endast 200 miljoner kronor, trots genomförda investeringar. Låneskuldstillväxten dämpas bland annat genom exploateringsinkomster, markförsäljningar och försäljning av bostadsrätter, vilka förstärker kassan. För 2023 beräknas låneskulden i ramärendet att uppgå till 2 300 miljoner, för 2024 till 3 200 miljoner och för 2025 till 4 100 miljoner kronor. Knappt en tredjedel av upplåningen avser under 2023 kommunen och merparten är utlåning till kommunens helägda bolag. För 2024 och framåt ökar kommunens andel av upplåningen.

Likviditeten är god. Kommunkoncernens likviditet per 30 april uppgår till 101,3 miljoner kronor. Den överskottslikviditet som funnits det senaste året fram till och med februari har blivit lägre. Kommunen placerade i februari 75 miljoner (certifikat), vilken förfaller i augusti, då den förstärker kassan. Inga placeringar beräknas finnas vid årets slut.

Nacka kommuns koncernbank med dess medelsförvaltning styrs utifrån de ramar som beslutats av kommunfullmäktige i *Mål och budget* (såsom upplåningstak med mera) och i *Reglemente för medelsförvaltningen*. Kommunstyrelsen beslutar sedan om de risklimiter som ska gälla i den finansiella verksamheten (*Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltningen*). Målsättningen för medelsförvaltningen är uppfylld. Samtliga risklimiter är uppfyllda efter hänsyn tagits till de avvikelser som kommunstyrelsen godkänt fram till och med juni 2022. Upplåningen överstiger inte heller det av kommunfullmäktige fastställda lånetaket för 2022.

1. Omvärldsbevakning

Världsekonomin påverkas fortfarande efter två år av den stora störning som pandemin inneburit. Återhämtningen pågår men nu tillkommer Rysslands invasion av Ukraina. Kriget har orsakat ett stort mänskligt lidande och drivit miljontals människor på flykt. De ekonomiska konsekvenserna syns i nya störningar i globala värdekedjor, förvärrade leveransproblem och ökad osäkerhet om tillgången på flera viktiga råvaror. Högre priser på energi och livsmedel pressar upp inflationen ytterligare i ett läge då den redan är hög i flera länder. Köpkraften urholkas för hushållen, företagen och offentlig sektor. De långa marknadsröntorna har dessutom ökat dramatiskt och en global penningpolitisk åtstramning väntar. Inflation- och ränteuppgången medför en markant dämpning av konjunkturutsikterna för världsekonomin.

1.1 Penningpolitiken

Målet för Riksbankens penningpolitik är att upprätthålla ett fast penningvärde, vilket är preciserat som att den årliga förändringen av konsumentprisindex med fast ränta (KPIF) ska vara 2 procent. Samtidigt som penningpolitiken inriktas mot att uppfylla inflationsmålet ska den stödja målen för den allmänna ekonomiska politiken i syfte att uppnå en hållbar tillväxt och hög

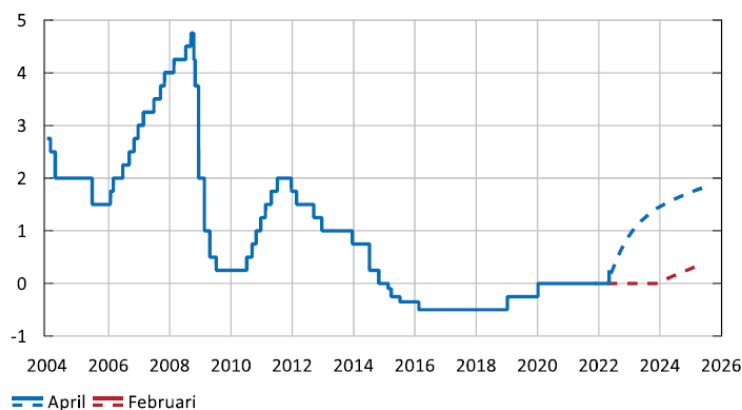
sysselsättning. I Riksbankens uppdrag ingår också att främja ett säkert och effektivt betalningsväsende.

KPIF-inflationen uppgick till 6,1 procent i mars vilket är den högsta nivån sedan i början av 1990-talet. Förra årets inflationsuppgång förklarades till stor del av snabba prisökningar på energi, men inflationen har även bortsett från energipriserna blivit betydligt högre nu än i Riksbankens prognos från februari. Utfallen tyder på att uppgången nu är bred. Penningpolitiken kan inte påverka att råvaru- eller fraktpriser är höga. Det är därför oundvikligt att ökningstakten i konsumentpriserna på till exempel energi, livsmedel och vissa varor förblir hög under ännu en tid. Men Riksbanken kan agera med penningpolitiken för att motverka att den höga inflationen biter sig fast i pris- och lönebildningen.

Därför beslutade Riksbanken på sitt penningpolitiska möte den 27 april att höja reporäntan¹ från 0 till 0,25 procent. Riksbankens prognos för reporäntan innebär att den höjs ytterligare två till tre gånger i år och ligger något under 2 procent i slutet av prognosperioden (kvartal 2 år 2025).

Riksbanken har därutöver beslutat att sänka takten i stödköpen av värdepapper under andra halvåret så att innehavet börjar minska. Stödköpen av värdepapper, vilka kraftigt utökades under pandemin, bidrar till att hålla nere räntan och när innehavet minskas så ger det en högre ränta.

Med denna penningpolitik väntas inflationen sjunka tillbaka under nästa år och från 2024 vara nära 2 procent. Riksbanken anpassar penningpolitiken efter den ekonomiska utvecklingen och är beredd att höja reporäntan snabbare om det behövs för att säkerställa att inflationen återförs till inflationsmålet. Kombinationen av lämpliga penningpolitiska åtgärder utvärderas kontinuerligt och anpassas till den ekonomiska utvecklingen.

Anm. Heldragen linje avser utfall, streckad linje avser Riksbankens prognos. Utfall är dagsdata och prognos avser kvartalsmedelvärden.

Källa: Riksbanken.

Diagram: Reporänta (Procent)

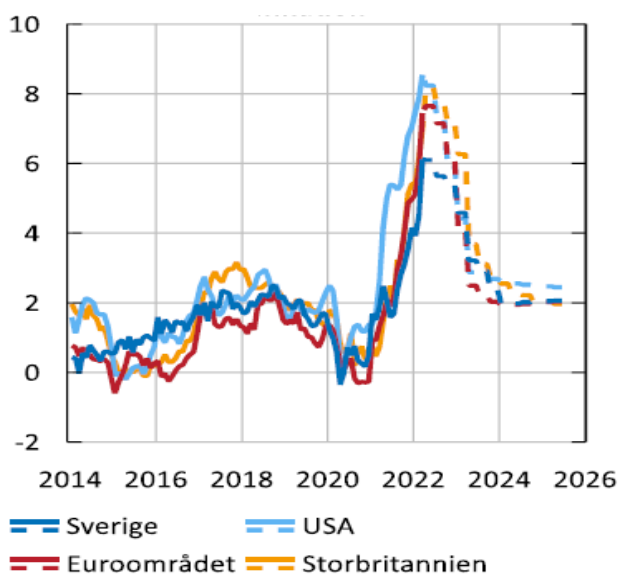
¹ Från och med den 8 juni kommer Riksbankens reporänta benämnas Riksbankens styrränta.

Inte bara den svenska Riksbanken utan många centralbanker har, i takt med att inflationen stigit, höjt eller signalerat höjningar av styrräntan och anpassat köpen och innehaven av värdepapper i en åtstramande riktning. I mars höjde till den amerikanska centralbanken, Federal Reserve, intervallet för styrräntan med 0,25 procentenheter till 0,25 - 0,50 procent och den brittiska centralbanken, Bank of England, höjde styrräntan med 0,25 procentenheter till 0,75 procent. Den europeiska centralbanken, ECB, lämnade styrräntorna oförändrade vid mötet i april men har signalerat att man snart avser avsluta nettoköpen av tillgångar och därefter börja höja styrräntorna.

KPIF-inflationen

Målet för Riksbankens penningpolitik är att upprätta ett fast penningvärde. Riksbanken har preciserat detta som att den årliga förändringen av konsumentprisindex med fast ränta (KPIF) ska vara 2 procent.

Under pandemin skapade de stora svängningarna i efterfrågan störningar i globala värdekedjor. Under 2021 medförde den snabba återhämtningen i världsekonomin i kombination med frakt- och produktionsstörningar att inflationen steg i många länder. Produktionsproblemen har förvärrats i och med nya nedstängningar i Kina och Rysslands invasion av Ukraina. Men den i dagsläget tydligaste effekten av kriget är att osäkerheten har ökat om tillgången på flera viktiga råvaror, exempelvis olja, naturgas och spannmål. Världsmarknadspriserna på fossila bränslen har stigit och i Europa har energipriserna ökat markant. Högre priser på energi och livsmedel väntas därmed pressa upp inflationen ytterligare i ett läge då den redan är hög i flera länder.

Diagram; Inflation (Årlig procentuell förändring).

Inflation avser KPIF för Sverige, KPI för USA och HIKP för euroområdet.

I USA, Storbritannien och euroområdet är inflationen nu nära 8 procent, vilket är de högsta noteringarna på flera decennier. Energipriserna är en viktig förklaring till detta men även den underliggande inflationen, där man bortser från energi och i vissa fall livsmedelspriser, har stigit i många länder. Prisökningarna har spridit sig alltmer och återspeglar inte enbart direkta effekter av höga olje- och gaspriser. Särskilt i USA har den underliggande inflationen stigit snabbt och uppgick i mars till 6,5 procent. Högre energipriser driver upp företagens kostnader.

Inflationen (KPIF) uppgick till 6,1 procent i mars, vilket är den högsta nivån som uppmätts i Sverige sedan början av 1990-talet. Inflationen i Sverige har stigit sedan mitten av förra året, vilket till stor del förklaras av snabba prisökningar på el och drivmedel. I februari bedömde Riksbanken att energipriserna inte skulle fortsätta att öka i år, men sedan den ryska invasionen av Ukraina har energipriserna stigit ännu mer. Energipriserna väntas bidra till att KPIF-inflationen stiger ytterligare. Mätt med KPIF exklusive energi, uppmättes inflationen till 4,1 procent i mars. Särskilt priserna på livsmedel och övriga varor har bidragit till den snabba uppgången men även tjänstepriserna har ökat ovanligt snabbt.

De pandemirelaterade obalanserna mellan utbud och efterfrågan väntas gradvis avta. Energi- och priserna förväntas också att sjunka. Tillsammans med en stramare penningpolitik förväntas detta bidra till att inflationen sjunker tillbaka för att vara nära två procent från 2024.

BNP

Riksbanken ska stödja för den allmänna ekonomiska politiken i syfte att uppnå en hållbar tillväxt och hög sysselsättning. (Det innebär inte att Riksbanken gör avkall att inflationsmålet är överordnat).

Pandemin har efter drygt två år börjat släppa sitt grepp om världsekonomin även om smittspridningen nu är omfattande i delar av Asien, till exempel i Kina. Många länder har mer än väl återhämtat de kraftiga nedgångar i BNP som skedde i början av 2020 och utfall och indikatorer under inledningen av innevarande år pekar på en fortsatt god tillväxt i såväl euroområdet som USA. Fram till Rysslands invasion av Ukraina den 24 februari sågs dock tydliga tecken på en starkare utveckling i början av året. Effekterna av pandemin avtog och det fanns också tecken på att flaskhalsproblemen börjat minska.

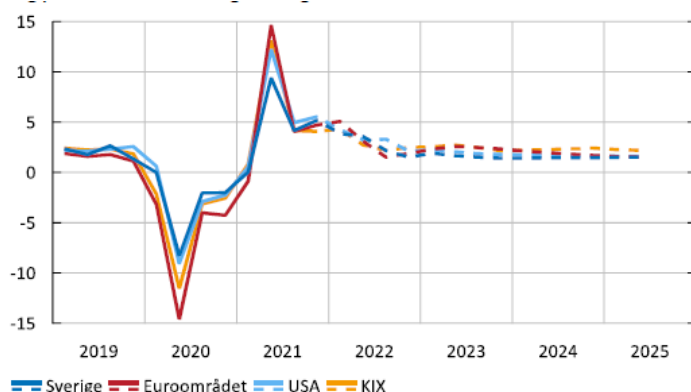
Sedan Rysslands invasion av Ukraina har dock det säkerhetspolitiska läget i Europa försämrats avsevärt. De ekonomiska konsekvenserna är svåra att förutse men mycket talar för att kriget och västvärldens sanktioner mot Ryssland kommer att hålla tillbaka tillväxten i år. I dagsläget är tydligaste ekonomiska effekten av kriget att osäkerheten har ökat om tillgången på flera viktiga råvaror - exempelvis olja, naturgas - samt spannmål och konstgödsel. Världsmarknadspriserna på fossila bränslen har stigit och i Europa har energipriserna ökat markant. Högre priser på energi och livsmedel väntas därmed pressa upp inflationen ytterligare i ett läge då den redan är hög i flera länder.

För euroområdet gäller osäkerheten främst tillgången till rysk energi och effekter av att på sikt fasa ut denna, samt omfattningen av flyktingkrisen som konflikten för med sig. Även om hushållen i viss utsträckning kompenseras för de höga energipriserna via olika statliga stöd minskar hushållens reala disponibla inkomster till följd av den höga inflationen, och detta tillsammans med osäkerheten om utvecklingen framöver, bidrar till att dämpa konsumtionen.

Behov av finanspolitiska åtgärder har ökat. Kriget har drivit människor på flykt i en omfattning som inte setts i Europa sedan andra världskriget. Första gången har EU aktiverat massflyktsdirektivet, vilket innebär att personer från Ukraina erbjuds tidsbegränsat uppehålls- och arbetstillstånd inom EU i upp till tre år. Det medför ökade offentliga utgifter i form av ekonomiskt stöd, kostnader för skola, sjukvård och boende. Förutom att regeringar kompenserar hushållen för de stigande energipriserna väntas också betydande privata och offentliga investeringar för att på sikt frigöra EU från beroendet av rysk energi. I Europa har

hotbilden dessutom förändrats snabbt och flera länder, inklusive Tyskland, har annonserat högre försvarsutgifter framöver.

Riksbankens prognos utgår från att de nuvarande sanktionerna mot Ryssland ligger kvar under hela prognosperioden. Samtidigt bidrar flyktinginvandringen och försvarssatsningar till en högre efterfrågan, framför allt genom ökad offentlig konsumtion.

Anm. KIX är en sammanvägning av 32 länder som är viktiga för Sveriges handel med omvärlden. Helt dragen linje avser utfall, streckad linje avser Riksbankens prognos.

Källor: Eurostat, nationella källor, SCB, U.S. Bureau of Economic Analysis och Riksbanken.

Diagram BNP i Sverige och omvärlden (Årlig procentuell förändring)

I Sverige återhämtade sig den ekonomin snabbt under 2021 och BNP ökade med knappt 5 procent jämfört med året innan. Företagen hade i viss utsträckning svårt att hantera den efterfrågan som återhämtningen innebar och rapporterade brist på vissa insatsvaror och långa leveranstider samtidigt som priserna på råvaror och andra insatsvaror var på en hög nivå. I vissa branscher fanns även tecken på att företagen hade svårt att hitta personal. Sysselsättningen ökade snabbt under 2021 och nedgången under pandemin återhämtades fullt ut.

Kriget i Ukraina och sanktionerna mot Ryssland har avsevärt ökat osäkerheten kring den ekonomiska utvecklingen och påverkar svensk ekonomi via flera olika kanaler. Sveriges direkta handel med Ryssland och Ukraina är inte särskilt stor, men en mer påfallande effekt är att priserna på vissa råvaror och energi har stigit. Det har fått inflationen att stiga både i Sverige och i omvärlden. Sammantaget kan osäkerheten leda till att hushåll och företag avvaktar med att konsumera och investera i väntan på mer information om de ekonomiska utsikterna.

Hushållens sparande steg tydligt under pandemins inledning. Hushållens konsumtionsmönster började normaliseras i fjol, en utveckling som väntas fortsätta i år. Detta innebär ett minskat sparande hos hushållen, trots osäkerhet kopplad till kriget i Ukraina, och att konsumtionen utvecklas relativt starkt i närtid. Den höga inflationen hämmar dock hushållens konsumtion även om regeringens aviserade kompensation för höga el- och drivmedelspriser delvis motverkar de negativa effekterna.

Den höga inflationen innebär att penningpolitiken börjar stramas åt, vilket dämpar den ekonomiska aktiviteten i Sverige. Hög inflation och stigande räntor bidrar till att hushållens konsumtion och näringslivets investeringar utvecklas svagare jämfört med i februariprognosen. Den höga efterfrågan på bostäder dämpas och bostadspriserna väntas falla vilket även leder till en nedväxling i bostadsbyggandet. Prognosen för BNP-tillväxten är därför nedreviderad jämfört

med februari men tillväxten väntas ändå vara ganska god. Även efterfrågan på arbetskraft är fortsatt förhållandevis hög de närmaste åren men arbetslösheten planar ut på en högre nivå än i föregående prognos.

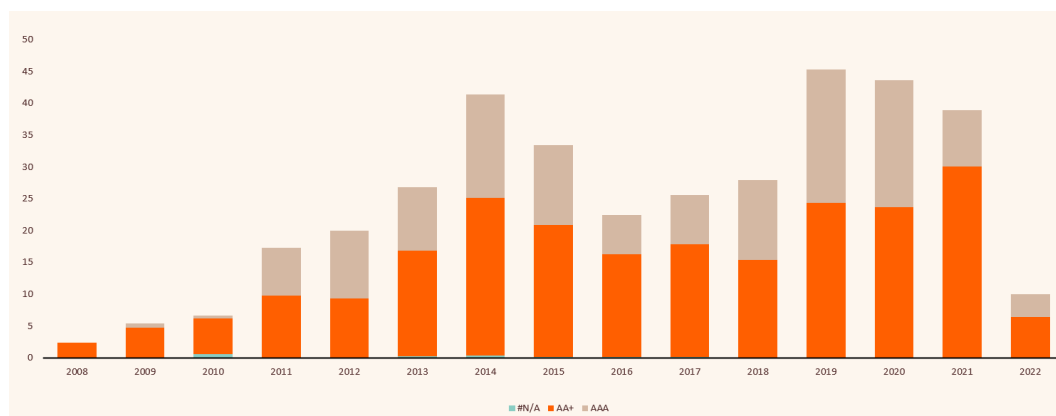
Sammantaget bedömer nu Riksbanken att KIX²-BNP växer med 2,9 procent i år, vilket är en nedrevidering med en procentenhet jämfört med bedömningen i februari. Den höga inflationen ger högre priser och innebär lägre reala inkomster för hushållen, vilket minskar hushållens köpkraft och håller, tillsammans med en stramare³ penningpolitik, tillbaka konsumtionen och bidrar till att tillväxten växlar ner. I många länder har samtidigt offentliga utgifter för migration ökat och olika former av finanspolitiska åtgärder har lanserats för att kompensera eller skydda hushåll och företag mot högre kostnader. I viss mån motverkar detta dämpningen i tillväxten. Omvärldens BNP-tillväxt (KIX-vägd) växlar ner under prognosperioden, från 3 procent i år till drygt 2 procent 2024. Riksbanken bedömer dock att den ekonomiska utvecklingen är fortsatt god.

Ett säkert och effektivt betalningsväsende

I Riksbankens uppdrag ingår också att främja ett säkert och effektivt betalningsväsende.

Trots tvära kast i prissättningen på vissa finansiella marknader i samband med den ryska invasionen har det så här långt funnits få tecken på problem med marknadernas funktions sätt. Hushållens och företagens möjligheter att finansiera sig bedöms hittills inte heller ha påverkats nämnvärt. Till följd främst av de stigande obligationsräntorna bedöms de svenska finansiella förhållandena vara något mindre expansiva än vad de var vid Riksbankens penningpolitiska beslutet i februari.

1.2 Obligationsmarknad

Diagram; *Kommuner och regioners årliga emissioner på svenska marknaden, miljarder kronor*

Källa: Swedbank

² KIX är en sammanvägning av 32 länder som är viktiga för Sveriges handel. Här ingår OECD-länderna, Kina, Indien, Brasilien och Ryssland.

³ Åstadkommas till exempel genom att höja de korta räntorna

Obligationsmarknaden för svenska kommuner och regioner har sedan 2008 successivt ökat fram till och med 2014, då obligationer för cirka 40 miljarder emitterades på den svenska marknaden. Därefter minskade emissionsvolymen under ett par år för att åter ta fart 2017. En del av nedgången förklaras av att ett ökande antal svenska kommuner nyttjade den gynnsamma prissättningen på norska marknaden, konkurrenskraftig prissättning från NIB (Nordiska investeringsbanken) och ECB (Europeiska central banken). År 2019 var obligationsmarknaden åter uppe på en hög nivå, drygt 45 miljarder kronor. År 2020 började starkt, men sedan kom Coronakrisen vilket medförde att marknaden under våren 2020 var mycket volatil och handeln tidvis begränsad. Detta försvårade för de företag som emitterade obligationer eller certifikat för att finansiera sin verksamhet. Riksbanken lanserade ganska snart flera program (såsom stödköp av värdepapper), som tillsammans med en styrränta på noll procent syftade till att hålla ränteläget lågt och underlätta kreditförsörjningen för att på så sätt ge stöd åt den ekonomiska utvecklingen och inflationen. Obligationsmarknaden tog därmed fart och uppgick 2020 till knappt 44 miljarder kronor.

Under 2021 emitterades 39 miljarder i obligationer på den svenska marknaden. Fler statliga bidrag tillkom och fyllde på kassan, vilket bidrog till ett lägre upplåningsbehov. Samtidigt var det fördelaktigt att använda USD-marknaden, vilket Kommuninvest nyttjade. Under 2022 har kommuner och regioner hittills emitterat för 10 miljarder (handelsdag 29 april). Jämfört med samma period förra året är det på en lägre nivå, vilket främst beror på en fortsatt god likviditet från förra året i kommunsektorn i kombination med att vissa kommuner avyttringar mark som ger bra kassaflöde.

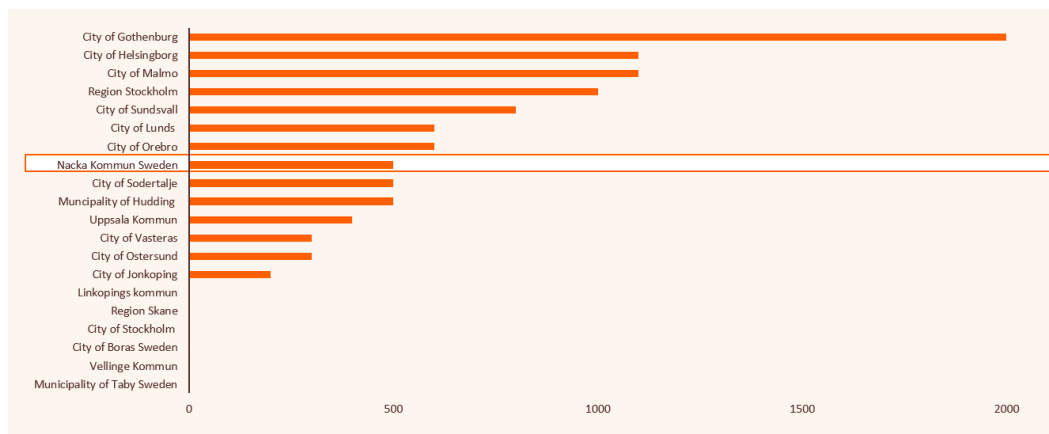

Diagram: *Obligationsemissioner 2022 i miljoner kronor*

Källa: Swedbank

Diagrammet ovan visar vilka kommuner och regioner som hittills under året har emitterat obligationer (till och med handelsdag den 29 april). De största emittenterna är Göteborgs stad, Helsingborg stad, Malmö stad, Region Stockholm och Sundsvalls kommun. Nacka kommun har emitterat två obligationer på sammanlagt 500 miljoner kronor (handelsdag 29 april med likviddatum den 2 maj).

Eftersom marknadsaktörerna nu förväntar sig en snabbare penningpolitisk åtstramning har obligationsräntor stigit snabbt. Till exempel är de 5-åriga statsobligationsräntorna i Sverige och USA nu nästan 1 procentenhet högre än vid Riksbankens penningpolitiska möte i februari.

2. Löpande finansiell verksamhet

2.1 Koncernbanken

Nacka kommun agerar koncernbank för att hantera den finansiella verksamheten (medelsförvaltningen) för kommunen och dess helägda bolag - Nacka Stadshus AB, Nacka Energi AB, Nacka Energi försäljning AB, Nacka Vatten och Avfall AB, Centrala Nacka marknadsbolag AB, Boo 1:207 AB samt Nacka Exploaterings AB (före detta Goldcup 29080 AB). Med finansverksamheten avses likviditetshantering, skuldhantering (upplåning, derivat med mera), placeringar och borgen samt därtill hörande administration och rapportering.

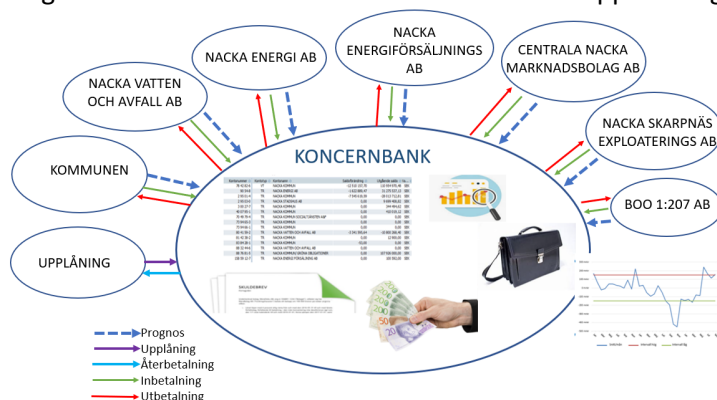

Bild: *Koncernbanken*

Medelsförvaltningen hanteras på portföljnivå för att optimeras kommunkoncernens likviditet (koncernkonto), skuldhantering och placeringar samt dess riskspridning. Detta möjliggör en effektiv hantering.

Finansverksamheten styrs utifrån de ramar som beslutats av kommunfullmäktige i *Mål och budget* (såsom upplåningstak med mera) och i *Reglemente för medelsförvaltningen*.

Kommunstyrelsen beslutar om de risklimiter som ska gälla i den finansiella verksamheten (*Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltningen*).

Målsättningen är att uppnå bästa möjliga finansnetto och säkra betalningsförmågan inom angivna riskramar. Finansverksamheten ska

- säkerställa kommunens betalningsförmåga och trygga tillgången till kapital på såväl kort som lång sikt
- uppnå bästa möjliga finansnetto inom ramen för de riktlinjer som fastställs
- säkerställa att finanshanteringen bedrivs med god intern kontroll och med beaktande av lågt risktagande och god riskspridning
- säkerställa goda rutiner för att effektivt utnyttja tillgänglig likviditet och när tillfälle ges amortera på utestående låneskuld
- samordna de finansiella frågorna för kommunkoncernen i enlighet med Reglemente för medelsförvaltning, ägardirektiv och/eller i avtal.

Koncernbanken har en gemensam kassa (koncernkonto) där alla penningströmmar hanteras för kommunen och dess helägda bolag. Koncernkontot medför att kommunkoncernens likviditet kan optimeras, genom att kommunen och respektive bolag kan nyttja varandras över- och

underlikviditet. På detta sätt möjliggörs en mer effektiv hantering och bidrar till en ökad affärsmässighet för kommunkoncernen.

Koncernkontot ligger idag hos Nordea, som är kommunens husbank. Bankavtalet förnyades den 1 maj i år efter en upphandling, där Nordea åter vann upphandlingen. Avtalet löper ut 2025-04-30, med rätt för kommunen att förlänga ett år. Till koncernkontot finns en checkkredit på 1 000 miljoner kronor. Av dessa har kommunfullmäktige tilldelat Nacka Stadshus AB möjlighet att disponera 10 miljoner, Nacka Energi AB och Nacka Vatten och Avfall AB 70 miljoner vardera samt Boo 1:207 1 miljon.

För att säkerställa att koncernbanken har "rätt" likviditet görs månatligen en likviditetsprognos för rullande 12 månader. Behov av upplåning och placering av överskottslikviditet bedöms utifrån ett koncernperspektiv och sker alltid i kommunens namn med vidareutlåning till de kommunala bolagen. Genom detta helhetsperspektiv sker en bättre riskspridning samtidigt som det bidrar till en effektiv hantering.

Dialogen med marknaden och bankerna pågår kontinuerligt genom kontakter, träffar och erfarenhetsutbyten. Genom en aktiv dialog med bankerna kan optimering ske av kommunens upplåning, vad gäller räntenivåer med mera. Kommunen samarbetar med Danske bank, Nordea, SEB, Svenska Handelsbanken och Swedbank, med vilka kommunen har emissionsavtal avseende certifikat och/eller obligation. Syftet är dels att ge information till bankerna om vad som händer i Nacka kommun och kommande finansiella planer, dels få information om vad som händer på finansmarknaden och få bankernas input inför kommande upplåning. Under våren har kommunen haft kontinuerliga möten med dessa. Swedbank har agerat emissionsinstitut för refinansieringen av den gröna obligationen som löper ut i juni. Refinansieringen gjordes i maj och de gröna projekt som ligger till grund för denna har arbetats fram av kommunen via Rådet för gröna obligationer⁴, i enlighet med det ramverk för gröna obligationer som kommunfullmäktige fastställde i april 2018. De gröna projekten återfinns inom kategorierna: Vatten och avloppshantering, Avfallshantering, Energieffektiva lokaler och bostäder samt Hållbara transporter.

För att ha en ökad professionalitet och ett bankoberoende har Nacka kommun en finansiell rådgivare (Norm finanspartner AB).

2.2 Likviditetshantering

Likviditetshantering innebär att tillse att kommunen på kort och lång sikt har lagom mängd medel för att löpande kunna hantera in och utbetalningar. Likviditetshantering ska bedrivas med målet att samordna kapitalströmmar i kommunkoncernen samt för att sänka räntekostnaderna genom effektiva betalningsrutiner och god likviditetsplanering.

⁴ Enligt ramverket: Rådet för gröna obligationer avgör i konsensus vilka projekt som uppfyller förutsättningarna för att vara gröna projekt enligt detta ramverk. Urval av gröna projekt görs bland de av kommunfullmäktige beslutade investeringsprojekten. Rådet består av tjänstemän från de enheter vars ansvarsområden omfattar förutsättningar att avgöra om ett projekt uppfyller kraven för att vara ett grönt projekt enligt detta ramverk.

Månatligen görs en likviditetsprognos med rullande 12 månader, vilken är baserad på information från kommunens verksamheter och bolagen samt på historiska trender. Kommun-koncernens upplåning och behov av att placera medel sker med utgångspunkt från denna samlade bild av koncernens likvida flöden. Att kontinuerligt följa likviditet både i verksamheten och bolagen som på en aggregerad nivå är viktig för att planera så att upplåning sker vid rätt tillfälle, varken för tidigt eller för sent, för att möjliggöra en effektiv likviditetshantering. Den senaste likviditetsprognosen är baserad på utfallet i april med prognos för 12 månader framåt och avser perioden maj 2022 till april 2023.

Likviditetsprognosen siktar mot att koncernkontot (bankkontot), till vilken checkkrediten är kopplad, ska hållas inom ett intervall på noll till plus 300 miljoner kronor. Det är mest effektivt att ligga inom detta intervall, där räntenivåerna på koncernkontot är som lägst. Detta intervall är nytt från och med den 1 maj, då det nya husbankavtalet trädde i kraft. Historiskt (utifrån tidigare bankavtal) har detta intervall varit mellan minus 150 miljoner kronor till plus 150 miljoner kronor.

Kommunen har under det senaste året fram till och med februari i år legat över det tidigare riktvärdet på 150 miljoner kronor. Överskottslikviditeten har varit svår att placera, då utbudet av placeringar med låg risk och till positiv ränta varit begränsad.

Den senaste rullande 12 månader likviditetsprognosen avser perioden april 2022 till mars 2023, se bild 11 (för kommunkoncernens totala likviditet se gul linje Prognos UB Månad Totalt).

Diagram: Likviditetsprognos rullande 12 månader för perioden maj 2022 till april 2023

Prognosen för kommande 12 månaderna visar att saldot på koncernkontot beräknas ligga inom det nya riktvärdet, det vill säga mellan 300 miljoner kronor och 0 kronor, maj månad undantagen. Vid ingången av maj fanns 56,6 miljoner kronor på koncernkontot. Under maj har 500 miljoner kronor refinansierats avseende det lån som förfaller i juni, vilket skapar en tillfällig hög likviditet i maj.

Fram till och med april 2023 prognosticeras kassan fyllas på, förutom av skatteintäkter och statsbidrag, även med exempelvis markförsäljningslikviditet på 551 miljoner kronor, försäljning

av bostadsrätter 77 miljoner, exploateringsinkomster från investeringar 215 miljoner kronor och placeringen på 75 miljoner som löper ut i augusti. Kommunen beräknas låna upp 250 miljoner, varav 200 miljoner innan årsskiftet. Utflödet avser driftkostnader och investeringsutgifter. Prognosen förutsätter bland annat att exploateringsersättningar, gatukostnadsersättningar och markförsäljningsinbetalningar inkommer enligt plan samt att investeringstakten sker utifrån prognostiserad nivå.

2.3 Placeringar

Koncernbankens placeringar av överskottslikviditet ska ske i kommunens namn. Överskottslikviditet som frigörs i kommunen ska i första hand användas för kommunens egna investeringar. När överskottslikviditet uppstår i hela kommunkoncernen kan placering ske i avvaktan på att lån förfaller till betalning eller amortering kan göras. Huvudprincipen är att kommunen ska amortera på utestående låneskuld men i vissa fall kan det vara motiverat att kortsiktigt placera överskottslikviditet fram till att medlen behövs för investeringar eller andra ändamål. Placeringar ska i första hand innehållas till förfalldatum. Alla placeringar inom kommunkoncernen administreras av kommunens centrala finansfunktion.

Vid ingången av 2021 hade kommunen 525 miljoner kronor placerade. Dessa förföll successivt under 2021 och förstärkte då kommunens kassa, vilket därmed dämpade kommunens upplåningsbehov. Vid ingången av 2022 hade kommunen inga placeringar. Kassen har haft överskottslikviditet under 2021 och fram till och med februari av 2022, för att därefter ligga på en mer rimlig nivå (inom likviditetsprognosens riktvärden). På grund av det låga ränteläget har utbudet på placeringar med positiv ränta och låg risk varit mycket låg, varför placeringar i tider med överlikviditet inte kunnat genomföras. Kommunen har under året endast gjort en placering på 75 miljoner (certifikat). Placeringen upptogs i februari och förfaller i augusti, då den förstärker kassen. Kommunen beräknas inte ha några placeringar vid årets slut, då det inte längre förväntas finns någon överskottslikviditet.

2.4 Skuldhantering

Med skuldhantering avses hantering av kommunkoncernens totala låneskuld. Skuldhanteringen ska minimera upplåningskostnaderna och trygga finansieringen för kommunkoncernen på såväl lång som kort sikt. All upplåning för kommunen och dess helägda bolag sker i kommunens namn, med vidareutlåning till de kommunala bolagen, det vill säga genom att kommunen agerar koncernbank.

Kommunens upplåning sker på den finansiella marknaden genom att emittera (ge ut) certifikat, för löptider under ett år, eller obligationer, för löptider längre än ett år. Till sin hjälp har kommunen två upplåningsprogram, ett Kommuncertifikatprogram och ett MTN-program (obligationer). Inom MTN-programmet har kommunen även möjlighet att emittera gröna obligationer. Genom ett aktivt förhållningssätt till kapitalmarknaden skapar koncernbanken möjligheter att rationellt hantera risker och att effektivisera upplåningen.

Räntenivån styrs bland annat av tillgången på kapital på marknaden, av lånets löptid och kommunens kreditvärdighet. Nacka kommuns kreditvärdighet är hög och har högsta möjliga ratingbetyg, AAA (från kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's). Ratingbetyget är ett betyg på kommunens finansiella styrka och styrning. Kreditbedömningen möjliggör för fler

investerare att låna ut till kommunen, vilket dels underlättar åtkomsten av kapital, dels ger lägre räntor.

För att nå bästa möjliga upplåningsvillkor arbetar koncernbanken brett med samtliga storbanker, med vilka vi har kontinuerliga kontakter. Inför en obligationsupplåning görs avstämningar med samtliga banker, som kommunen har avtal med, för att se vilka preferenser investerarna på finansmarknaden har vid den givna tidpunkten vad exempelvis gäller löptid och räntevillkor. Syftet är att nå bästa möjliga villkor för koncernbanken utifrån fastställda limiter. Inför en certifikatupplåning lämnar de banker kommunen har avtal med in bud, varmed kommunen väljer det med lägst ränta.

Motpart/emissionsinstitut						
Miljoner kronor	Nominellt (lån)	Relativt (lån)	Antal *)	Nominellt (derivat)	Relativt (derivat)	Antal
Danske Bank	450,0	33%	1,5	0	0%	0
Handelsbanken	400,0	30%	1,5	0	0%	0
Nordea	0,0	0%	0	500	100%	1
SEB	500,0	37%	1	0	0%	0
Summa	1 350,0	100%	4	500	0%	1

*) Handelsbanken och Danske Bank har en syndikerad emission

Tabell: *Motpart/emissionsinstitut*

Tabellen redovisar vilka banker som agerat emissionsinstitut vid upplåningen och med vilka kommunen har derivatasäkring (per den 30 april).

Att Nacka kommun kan finansiera sig billigt på kapitalmarknaden är viktigt för framtiden då skuldsättningen åter förväntas öka på grund av framtida investeringsbehov till följd av den ökade befolkningstillväxten i kommunen. Kommunen arbetar aktivt för att säkerställa god spridning på kommande upplåning. Genom att vara aktiv och närvarande på marknaden säkerställs att investerarna fortsätter att ha intresse av att finansiera kommunens verksamhet till bästa villkor. Genom att Nacka kommun har det högsta ratingbetyget AAA (Standard & Poor's) och kan emittera gröna obligationer blir kommunen mer attraktiv på den finansiella marknaden.

Låneskulden uppgår per den 30 april 2022 till 1 350 miljoner kronor, varav 1 293 miljoner beräknas avse utlåning till kommunens bolag och 57 miljoner kommunen. Låneskulden har varit oförändrad sedan maj 2020. Ingen nyupplåning eller refinansiering har genomförts under årets första tertial.

Räntan för lån ökar under året med anledning av ett nytt högre ränteläge. I juni löper ett lån ut på 500 miljoner kronor, vilket i dagsläget har den lägsta räntan i skuldportföljen (0,41 procent). Detta lån har refinansierats under maj månad, och ersatts med två lån på vardera 250 miljoner kronor med en löptid på 5 år respektive 6 år, till en ränta på 2,213 procent respektive 2,347 procent. I höst beräknas ett upplåningsbehov på 200 miljoner kronor uppstå.

Vid årets slut bedöms kommunens låneskuld uppgå till 1 550 miljoner, varav 1 433 miljoner kronor avser utlåning till kommunens bolag och 117 miljoner kronor kommunen. Prognosen förutsätter att exploateringsersättningar, gatukostnadsersättningar och markförsäljnings-

inbetalningar inkommer enligt plan samt att investeringstakten sker utifrån prognostiserad nivå.

Vid utgången 2023 beräknas låneskulden i samband med ramärendet att uppgå till 2 300 miljoner kronor, varav 1 673 miljoner avser utlåning till kommunens bolag och 627 miljoner kommunen. Vid utgången 2024 prognosticeras den till 3 200 miljoner och för 2025 till 4 100 miljoner kronor. Knappt en tredjedel av upplåningen avser under 2023 kommunen och merparten är utlåning till kommunens helägda bolag. För 2024 och framåt ökar kommunens andel av upplåningen.

Nacka kommun står inför en period med en stark befolkningstillväxt, vilket kommer att ha effekter på den kommunala ekonomin. Kommunens lånenivå är idag låg, men i samband att investeringarna under de närmsta åren ökar kommer också kommunens upplåningsbehov att öka.

3. Följsamhet gentemot finansiella styrdokument

Finansverksamheten styrs utifrån de ramar som beslutats av kommunfullmäktige i *Mål och budget* (såsom upplåningstak med mera) samt i *Reglemente för medelsförvaltningen*. Kommunstyrelsen beslutar om de risklimiter som ska gälla i den finansiella verksamheten (*Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltningen*).

3.1 Följsamhet till kommunfullmäktiges lånetak

Kommunfullmäktige fastställde i *Mål och budget 2022–2023* ett lånetak på 2 100 miljoner kronor (utöver checkkredit) för koncernbanken i sin helhet. Fördelat enligt följande:

- Lånetak för kommunen 667 miljoner.
- Lånetak för Nacka Stadshus AB 314 miljoner, varav 221 miljoner lånas vidare till Nacka vatten och avfall AB
- Lånetak för Nacka vatten och avfall AB på 1 300 miljoner, varav 221 miljoner via Nacka Stadshus AB.
- Lånetak för Nacka Energi AB på 40 miljoner kronor.

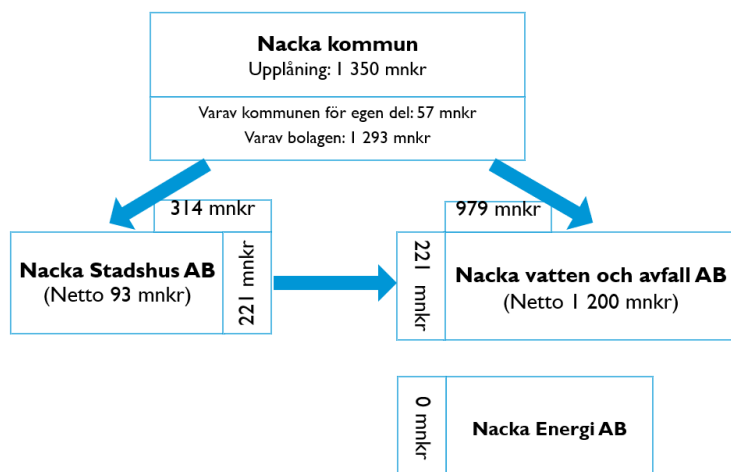

Bild: Koncernbankens fördelning av skuldportföljen per 30 april

Av kommunens upplåning på 1 350 miljoner har i dagsläget 1 293 miljoner lånats vidare till bolagen och 57 miljoner avser därmed upplåning för kommunens egen del.

Kommunen (via koncernbanken) lånar ut 314 miljoner till Nacka Stadshus AB, varav 221 lånas vidare till Nacka vatten och avfall AB. Nacka vatten och avfall AB har lånat sammantaget 1 200 miljoner, varav 979 miljoner av kommunen och 221 miljoner av Nacka Stadshus AB.

Under maj har kommunen lånat ut 40 miljoner kronor till Nacka Energi AB. Enligt senaste rullande 12 månaders likviditetsprognosen kommer Nacka vatten och avfall AB i november låna ytterligare 100 miljoner kronor. Vid årets slut förväntas totala låneskulden uppgå till 1 550 miljoner kronor varav 1 433 miljoner avser bolagen och 117 miljoner kommunen. Utlåningen till bolagen fördelas på följande sätt: 314 miljoner kronor till Nacka Stadshus AB (varav 221 miljoner lånats vidare till Nacka vatten och avfall AB), 1 079 miljoner till Nacka vatten och avfall AB (inklusive lånet från Nacka Stadshus AB uppgår bolagets upplåning sammantaget till 1 300 miljoner kronor) samt 40 miljoner kronor till Nacka Energi AB. Samtliga bolags har vid årsskiftet uppnått sitt lånetak.

Upplåningen och utlåningen ryms inom det av kommunfullmäktige fastställda lånetaken.

3.2 Följsamhet till kommunstyrelsens bestämmelser

Av *Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning* framgår de limiter som finansverksamheten ska följa för att begränsa risktagandet.

3.2.1 Likviditetshantering

För att säkerställa att kommunkoncernen har likvida medel för att klara sina betalningar ska en likviditetsreserv hållas. På så vis minskar likviditetsrisken. Likviditetsreserven mäts med hjälp av måttet Liquidity Coverage Ratio, LCR⁵ och ska vara >100%.

Likviditet	Risklimit	2022-04-30	2021-12-31	2021-08-31	2021-04-31	2020-12-31
Likviditet (mnkr)	LCR > 100%	101,3 ✓	416,1	502,0	328,6	140,9
varav kommunen		-22,8	360,6	439,3	157,5	-6,8
varav bolag		124,1	55,6	62,7	171,1	147,7

Tabell: *Koncernbankens likviditet*

Per den sista april 2022 uppgick saldot på koncernkontot till 101,3 miljoner kronor och är därmed inom riktvärdet på minus 150 till plus 150 miljoner kronor (Riktvärdet avser det då gällande bankavtalet). Den tidigare överskottslikviditeten har ebbat ut. Under maj månad kommer likviditeten tillfälligt att ligga över det nya riktvärdet (0–300 miljoner enligt nytt bankavtal) då ett lån på 500 miljoner kronor som förfaller i juni refinansieras. För resterande del av året förväntas koncernkontots saldo åter att ligga inom målintervallet.

⁵ LCR (Liquidity Coverage Ratio) = Tillgänglig likviditet dividerat med kapitalförfall och räntekostnader. Måttet baseras på ett år, mäts genom rullande viktning av andelen kvarvarande mån på innevarande år och resterande andel för nästkommande år. Tillgänglig likviditet = obundna bankmedel + bekräftade ej utnyttjade kreditlöften + 50% av placeringstillgångar - prognos på upplåningsbehov.

För att säkra en god betalningsberedskap finns dels en checkkredit på 1 000 miljoner kronor, dels två backupfaciliteter (lånelöften) på totalt 1 000 miljoner. Backupfaciliteterna är att ses som en försäkring, att nyttja i specifika fall då upplåning på finansmarknaden gått i stå. Backupfaciliteterna omförhandlades under hösten 2021 som en följd av att skuldutvecklingstakten var lägre än tidigare beräknats. Beloppsnivån sänktes med 500 miljoner kronor, samtidigt som kostnaden för löftesprovisionen sänktes.

Risklimiten är uppfylld

Likviditetsrisk, risken att inte ha tillräcklig likviditet för att hantera löpande utbetalningar.

- För att säkra upp likviditetsrisken ska $LCR > 100$ *Risklimiten är uppfylld.*

Likviditetsreserven är för närvarande mycket god och uppfyller därmed mer än väl målet, $LCR > 100\%$.

3.2.2 Placeringar

Placering ska främst ske i räntepaceringar med hög kreditvärdighet och med låg likviditetsrisk. För att tillförsäkra omsättningsbarheten ska samtliga räntebärande tillgångar vara placerade i likvida svenska räntebärande instrument som vid var tidpunkt kan säljas. Undantag gäller för placering i deposit som är låst under given tidpunkt. Placeringar ska i första hand innehåsa till förfallodatum.

Placeringsportfölj	Risklimit Volym: 0-750 mnkr	2022-04-30	2021-12-31	2021-08-31	2021-04-31	2020-12-31
Placeringar (mnkr)		0,0	0,0	50,0	271,0	525,0
Tillgångsslag:						
Räntebärande placeringar						
varav Certifikat	Lägst rating BB (enl S&P el motsvarande rating)	75,0 ✓	0,0	0,0	20,0	20,0
varav Obligationer	Lägst rating BB (enl S&P el motsv. Begr: max 50% (men högst 100 mnkr) inom intervallet BB+ till ^{BB+})	0,0 ✓	0,0	50,0	151,0	230,0
S:a räntebärande placeringar	Max 100%, Löptid max 3 år	75,0 ✓	0,0	50,0	171,0	250,0
Deposit eller insättningar i bank						
Bank (fasträntekonto)	Nordiska banker, lägst rating A-/A3 (S&P/Moody's)	0,0 ✓	0,0	0,0	100,0	275,0
S:a deposit	Max 100%, Löptid max 1 år	0,0 ✓	0,0	0,0	100,0	275,0

Tabell: *Koncernbankens placeringsportfölj*

Per den 30 april är 75 miljoner kronor placerade i ett certifikat som löper ut i augusti. Kommunen kommer att ha kvar placeringen till förfallodatum.

Samtliga risklimit är uppfyllda

De av kommunstyrelsen beslutade risklimiterna, styrs av storleken på placeringsportföljen. Nedan beskrivs limiter för en placeringsportfölj inom 0 till 750 miljoner, se kolumnen Risklimit i bilden ovan.

Ränterisk, att marknadsvärdet i en placering sjunker vid en ränteuppgång

- För att säkra ränterisken har kommunstyrelsen fastställt att räntebärande placeringar får ha maximal löptid på 3 år. *Risklimiten är uppfylld.*

Placeringens gjordes i februari och förfaller i augusti, en löptid på sex månader och uppfyller därmed risklimiten.

Kreditrisk, risken att kommunen inte får tillbaka sin placering inklusive upplupen ränta på grund av att motparten får betalningssvårigheter eller går i konkurs.

Likviditetsrisk, risken att kommunen inte omedelbart kan omsätta en placering på marknaden och/eller har tillräcklig likviditet för att hantera löpande utbetalningar

- För att säkra kredit- och likviditetsrisken har kommunstyrelsen fastställt det lägsta kreditbetyg för placeringar i:
 - Företagscertifikat lägst rating BB enligt S&P*)
 - Företagsobligationer lägst rating BB enligt S&P*)
 - Nordiska banker lägst rating A-/A3 enligt S&P/Moody's

*) **Begränsning:** Maximalt 50 procent (dock maximalt 100 miljoner kronor) av det sammanlagda placeringsbeloppet för företagscertifikat och företagsobligationer får, vid placerings-tillfället, ligga inom intervallet BB+ till BB enligt S & P. - Risklimiten är uppfylld.

Emittenten har kreditbetyget BBB och uppfyller därmed risklimiten.

3.2.3 Skuldhantering

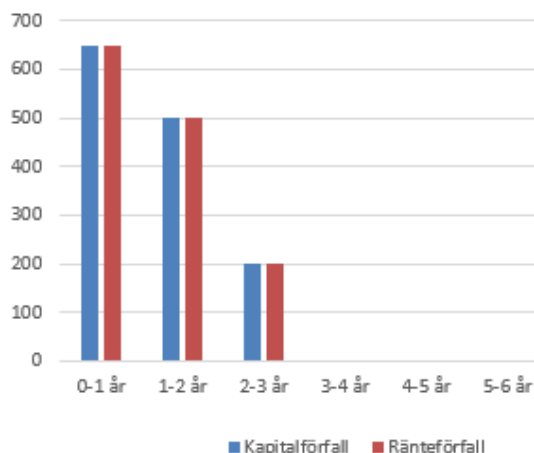
Kommunkoncernens externa skuldportfölj ska vara strukturerad på ett sådant sätt att, vid upplåningstillfället, kapitalförfallen sprids över tiden. För att minska effekten på koncernens räntekostnader, vid en förändring av marknadsräntor, begränsas skuldportföljens andel av rörlig ränta samt genomsnittlig räntebindningstid.

Skuldportfölj	Risklimit	2022-04-30	2021-12-31	2021-08-31	2021-04-31	2020-12-31
	Volym: 1000-2000 mnkr					
Skuld (mnkr)		1 350,0	1 350,0	1 350,0	1 350,0	1 350,0
varav utlån. till bolag (mnkr)		1 193,0	1 193,0	1 193,0	1 193,0	1 193,0
Derivatvolym (% av skuld)		37%	37%	37%	37%	37%
Ränta inklusive derivat		0,52%	0,52%	0,52%	0,52%	0,52%
Räntebindningstid (år)	2-5 år **)	1,30 ✗	1,63	1,96	2,30	2,63
Max ränteförfall inom 1år	Max 60%	48% ✓	37%	37%	0%	0%
Kapitalbindningstid (år)	-	1,30	1,63	1,96	2,30	2,63
Max kapitalförfall inom 1år	Max 40%**)	48% ✗	37%	37%	0%	0%
Antal lån		4	4	4	4	4
Största emissionsinstitut		SEB	SEB	SEB	SEB	SEB
Största emissionsinstitut (andel)		37%	37%	37%	37%	37%
Största derivatmotpart		Nordea	Nordea	Nordea	Nordea	Nordea
Största derivatmotpart (andel)		100%	100%	100%	100%	100%

Tabell: Koncernbankens skuldportfölj

Låneskulden har sedan maj 2020 och fram till och med april 2022 legat på en oförändrad nivå på 1 350 miljoner kronor. Skuldportföljen består endast av obligationer, varav 850 miljoner är vanliga obligationer och 500 miljoner är en grön obligation.

Av obligationerna är 850 miljoner emitterade till fastränta och 500 miljoner till rörlig ränta. Till obligationen med rörlig ränta har en ränteswap (derivat) på motsvarande 500 miljoner tagits, för att växla rörlig ränta till fastränta, vilket medför att kapitalförfall och räntebindningen speglar varandra fullt ut. Det innebär också att den genomsnittliga räntan inklusive ränteswap, är oförändrad sedan maj 2020, den uppgår per 30 april till 0,52 procent. Volymen på utestående räntederivat får inte överstiga den totala låneskulden. Derivatvolymen är 37 procent av skulden och överstiger inte den totala låneskulden.

Tabell: *Fördelning kapitalförfall och räntebindning (miljoner kronor) per 30 april*

Den sammantagna kapital- och räntebindningstiden för skuldportföljen uppgår, per den 30 april, till 1,30 år. Spridningen på kapitalförfall och ränteomsättning mellan åren redovisas i diagrammet ovan. Kapitalförfall och ränteomsättning inom 0–1 år uppgår till 650 miljoner och består av två lån, ett lån på 500 miljoner kronor som förfaller i juni i år och ett på 150 miljoner som förfaller i mars 2023. 48 procent av skuldportföljen har ett kapital- och ränteförfallet inom ett år är. Låneförfallet inom 1–2 år uppgår till 500 miljoner och består av ett lån med rörlig ränta med tillhörande en ränteswap.

Lånet på 500 miljoner, som förfaller i juni, har refinansierats i maj med ett lån på 250 miljoner som förfaller 2027 och ett på 250 miljoner som förfaller 2028. Båda lånen är med fastränta. Per den 30 juni kommer skuldportföljens kapital- och räntebindningen att vara 3,13 år. Kapitalförfall och räntebindningen kommer då fått en ny spridning över åren, se diagrammet nedan. Kapital- och räntebindning inom ett år uppgår till 11 procent.

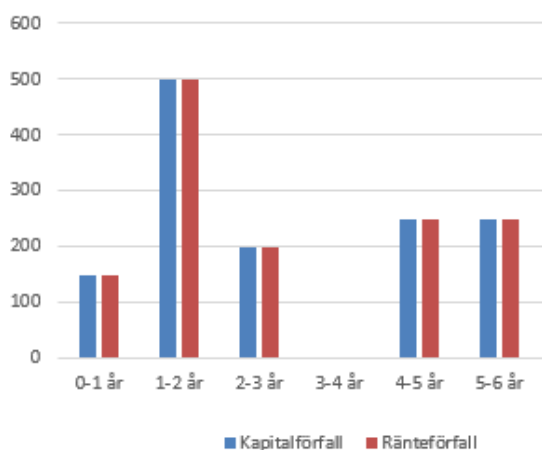

Diagram: *Fördelning kapitalförfall och räntebindning (miljoner kronor) per 30 juni*

Enligt senaste rullande 12 månaders likviditetsprognosen beräknas nyupplåning i certifikat tillkomma med 100 miljoner kronor i oktober och 100 miljoner i november. Utifrån denna prognos beräknas kapital- och räntebindningen att vid årsskiftet vara 2,30 år. 23 procent av skuldportföljen har ett kapital- och ränteförfallet inom ett år är.

Risklimiter är delvis uppfyllda:

De av kommunstyrelsen beslutade risklimiterna, styrs av storleken på skuldportföljen. Nedan beskrivs limiter för en skuldportfölj inom 1 000 miljoner kronor till 2 000 miljoner.

Ränterisk, risken att räntekostnaderna stiger då den rörliga räntan stiger samt risken att kommunen låser fast en alltför stor del av upplåningen till hög fast ränta vid ett sjunkande ränteläge. 1 % ökning av räntan på nuvarande lånestocken skulle innebära en ytterligare kostnad på 13,5 miljoner kronor.

Räntan på kommunens upplåning kommer att stiga i år och under kommande år. I 2022 års budget låg den budgeterade genomsnittliga upplåningsräntan på 0,55 procent. Fram till och med april ligger den genomsnittliga upplåningsräntan på 0,52 procent. I juni 2022, efter att ett lån på 500 miljoner refinansierats kommer den uppgå till 1,22 procent och för 2023 beräknas den i ramärendet att uppgå till 1,67 procent. De kommande åren medför ytterligare räntehöjningar.

- För att säkra ränterisken har kommunstyrelsen fastställt att skuldportföljens genomsnittliga räntebindningstiden får ligga mellan 2–5 år. *Risklimiten är inte uppfylld, kommunstyrelsen har tillfälligt godkänt en avvikelse från denna risklimit.*

Då ingen nyupplåning tillkommit sedan april 2020 har den genomsnittliga räntebindningstiden successivt minskat och uppgår per den 30 april till 1,30 år. Den ligger därmed utanför den fastställda risklimiten på 2 till 5 år och har så gjort sedan augusti 2021. För att upprätthålla fastställd risklimit hade kommunen behövt låna upp medel utan att något reellt lånebehov finns. Kommunstyrelsen beslutade därför den 29 mars 2021 om att tillåta avvikelse från denna riskbegränsning, till och med 30 juni 2022. En låg räntebindningstid gör dock kommunen mer känslig för ränteförändringar då räntenivåerna inte har säkrats upp. Den 30 juni är risklimiten återställd, den uppgår då till 3,13 år.

- För att säkra ränterisken har kommunstyrelsen fastställt att skuldportföljen får ha maximalt 60 procent ränteförfall inom ett år. *Risklimiten är uppfylld.*

Det finns för närvarande två ränteförfall inom ett år (juni 2022 på 500 miljoner och mars 2022 på 150 miljoner). Maximalt ränteförfall inom ett år uppgår till 48 procent och ligger inom risklimiten.

Finansieringsrisk, risken att kommunen inte kan ta upp lån på marknaden när finansieringsbehov uppstår.

- För att säkra finansieringsrisken har kommunstyrelsen fastställt att skuldportföljen får ha maximalt 40 procent kapitalförfall inom ett år. *Risklimiten är inte uppfylld, kommunstyrelsen har godkänt en avvikelse från denna risklimit.*

Det finns för närvarande två kapitalförfall inom ett år (juni 2022 på 500 miljoner och mars 2022 på 150 miljoner). Maximalt kapitalförfall inom ett år uppgår till 48 procent och ligger därmed utanför inom risklimiten. Kommunstyrelsen beslutade den 29 mars 2021, av samma anledning som för räntebindningstiden, se ovan, om att tillåta avvikelse från denna riskbegränsning, till och med 30 juni 2022. Den 30 juni är risklimiten återställd, den uppgår då till 11 procent.

4. Summering

Bedömningen är att finansverksamheten uppnår kommunfullmäktigens målsättning och att kommunstyrelsens fastställda nivåer och limiter är uppfyllda när hänsyn tagit till de avvikelser som kommunstyrelsen har beslutat om att tillåta (fram till och med 30 juni 2022)

Kommunens betalningsförmåga och tillgången på kapital bedöms vara tryggad på så väl lång som kort sikt. Kommunen verkar på den finansiella marknaden via sitt kommuncertifikatsprogram och MTN-program (obligationer). Genom att kommunen har det högsta kreditbetyget på AAA (Standard and Poor's) ökar investerarbasen och därmed tillgången till kapital. Kommunen har även möjlighet att ge ut gröna obligationer, vilket attraherar investerare.

Kommunkoncernen har per den 30 april god likviditet, med ett banksaldo på 101,3 miljoner kronor och dessutom placeringar på 75 miljoner som förfaller under året och stärker upp kassan. Under året bedöms tillkommande behov av nyupplåning på 200 miljoner kronor. Likviditetsreserven är också god - en checkkredit på 1 000 miljon kronor och en backup faciliteter på 1 000 miljon.

Finansnetto inom ramen för de riktlinjer som fastställs bedöms vara på en god nivå men räntekostnaderna ökar. Den genomsnittliga räntenivån är per den 30 april låg (0,52 procent). Räntorna är dock på väg upp. Riksbanken har på sitt senaste möte i april höjt reporäntan. Prognosen för reporäntan innebär att den höjs ytterligare två till tre gånger i år och ligger något under 2 procent i slutet av prognosperioden (kvartal 2 år 2025). Refinansieringen i maj av det lån som förfaller i juni medför att kommunens genomsnittsränta i juni höjs till 1,22 procent och för 2023 beräknas den i ramärendet att uppgå till 1,67 procent. De kommande åren medför ytterligare räntehöjningar. I höst inför Mål och budget görs en ny revidering av räntorna för kommande år baserad på den ränteprogno som då gäller i marknaden.

Finanshanteringen bedrivs med god intern kontroll och med beaktande av lågt risktagande och god riskspridning. Internkontrollen är god. Finansverksamheten följer den riskspridning som kommunstyrelsen har beslutat genom sina fastställda nivåer och limiter.

Finansverksamheten har säkerställt rutiner för att effektivt utnyttja tillgänglig likviditet och när tillfälle ges amortera på sin låneskuld. Koncernkontot möjliggör för kommunen och respektive bolag att nyttja varandras över- och underlikviditet. Månatligen görs en likviditetsprognos för rullande 12 månader, för att nå en samlad bild av kommunens inklusive bolagens likvidflöden. Med likviditetsprognosen som grund fastställs när i tiden upplåning ska ske och dess volym. Koncernbankens låneskuld förväntas växa något i år men mer under de kommande åren till följd av ökad befolkningstillväxt och investeringar varför ingen amortering av skuldportföljen planeras.

Finansverksamheten samordnar de finansiella frågorna för kommunkoncernen i enlighet med Reglementet för medelsförvaltningen, ägardirektiv och/eller i avtal. Samtliga bolagen är kopplade till koncernkontot och har fått tillgång till beslutad checkkredit. All upplåning till bolagen sker i kommunens namn med vidareutlåning.